

DISKRIMINACE

Tématem přednášky bude problematika zákona o registrovaném partnerství

1. Jaký je rozdíl mezi rovností a zákazem diskriminace?
2. Co znamená právo nebýt diskriminován?
3. Jaké jsou druhy diskriminace

Prezident republiky Václav Klaus vetoval zákon o registrovaném partnerství

Prezident republiky Václav Klaus využil své pravomoci a vrátil dnes 16. února Poslanecké sněmovně zákon o registrovaném partnerství.

Prezident republiky napsal předsedovi Poslanecké sněmovny Lubomíru Zaorálkovi dopis, ve kterém své rozhodnutí zdůvodnil:

„Využívám své pravomoci dané čl. 50 Ústavy České republiky a vracím Poslanecké sněmovně zákon přijatý dne 26. ledna 2006 o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů. Zákon byl přijat podle návrhu, který byl téměř identický s návrhem, který byl parlamentem zamítnut již na jaře roku 2005 a je extenzivnější i než všechny předcházející, rovněž zamítnuté návrhy. Zákon byl přijat i přes připomínky vlády ze dne 25. května 2005.

Zákon mi byl postoupen dne 2. února 2006.

Zdůvodnění:

Faktické soužití neboli partnerství osob stejného pohlaví v naší zemi existovalo v minulosti, existuje dnes a existovat bude nepochybně i v budoucnosti. Cílený, vědomý a záměrně prováděný proces legitimizace, odtabuizování, respektování, neodmítání, neskandalizování partnerství osob stejného pohlaví, který v naší zemi probíhal od počátku šedesátých let, vytvořil pro tuto menšinu v podstatě bezproblémové prostředí jak pro vztahy mezi jejími příslušníky navzájem, tak pro vztahy jejich příslušníků vůči jiným lidem, a zajistil víceméně neutrální přijímání této menšiny ve společnosti. Díky tomu soužití i sexuální styky homosexuálně orientovaných osob jsou i podle současného právního řádu legální a v podstatě neexistují žádné skutečné překážky, které by jim bránily uspořádat si další aspekty těchto vztahů podle obecných pravidel soukromého práva, platných pro všechny.

Docílení tohoto stavu bylo nesporně pozitivním výsledkem. O těchto věcech však tento zákon není. Tento zákon nabízí dobrovolnou možnost registrace existujících partnerství osob stejného pohlaví a v případě této registrace nabízí těm, kteří ji akceptují, státem zaručované výhody. V zájmu úsilí o všeobecné pochopení skutečné podstaty věci opakují základní tezi: zákon, který vracím, není o partnerství osob stejného pohlaví, ale o registraci tohoto partnerství státem a o doprovodných efektech této registrace jak pro ty, kterých se bezprostředně týká, tak pro ostatní.

Tvůrci a iniciátoři zákona sami přiznávají, že smysl zákona je především v tom, že má jít o symbolický rehabilitační akt a o uznání této menšiny jako součásti obecné normy. O normu jít nemůže, ale eventuální další symbolická rehabilitace této menšiny může být provedena nějakou, i parlamentní deklarací, nikoli však zákonem, který je v této podobě velkým hazardem. Plyne z něho nemalé množství riskantních, nebezpečných a závažných

právních důsledků.

Jak argumentace ve prospěch tohoto zákona, tak jeho vlastní text má mnoho problémů. Znejasnění věcí vidím i v tom, že je v zákoně pro oficiální název „registrované partnerství“ používána legislativní zkratka „partnerství“. To bohužel důsledně neodlišuje partnerství a jeho registraci. I manželství je institucionalizací již fakticky vzniklého partnerství (či partnerského vztahu nebo svazku) osob opačného pohlaví. To, čím se institucionalizace svazků osob stejného pohlaví formou „registrovaného partnerství“ liší od neregistrovaného faktického partnerství osob stejného pohlaví není skutečnost, že dotyční jsou partnery, ale skutečnost, že jsou partnery registrovanými „způsobem stanoveným tímto zákonem“.

Bylo-li by třeba partnerství osob stejného pohlaví v naší zemi dále odtabuizovávat, dediskriminovat nebo jakkoliv liberalizovat, bylo by to více než legitimní téma, ale toho se tento zákon netýká. Tento zákon registrované partnerství osob stejného pohlaví svými atributy staví na roveň zákonem institucionalizovaného partnerství osob odlišného pohlaví (neboli manželství) a

- nad jakékoliv další mezilidské partnerské vztahy.

Obojí je – i když z různých důvodů – chybné a je třeba to odmítnout.

Nejdříve k prvnímu bodu. Autoři zákona v důvodové zprávě uvádějí, že „tyto svazky vykazují tytéž znaky a plní tytéž funkce jako dlouhodobé partnerské soužití osob pohlaví rozdílného...“, což je evidentní nepravda, zřejmá na první pohled. Slovo rodina pochází od slova rodit a ne náhodou jsou rodiče a děti (byť se to vždy nezdaří) jejím elementárním atributem. O tytéž znaky a tytéž funkce jako v manželství v partnerství osob stejného pohlaví nejde a z definice jít nemůže. Je-li důvod vzniku tohoto zákona a jeho potřebnost zdůvodňována právě tímto argumentem, už toto zákon jako celek zásadně zpochybňuje.

Autoři zákona se nám navíc snaží namluvit, že je třeba vůči této menšině použít prostředků tzv. pozitivní diskriminace, neboť naše dosavadní právní úprava (tedy Ústava, Listina základních práv a svobod, zákon o rodině a další zákony) je „strukturálním projevem homofobie (strachu z homosexuality a nenávisti k jejím nositelům)“ a „stojí v přímém rozporu se zásadami osobní svobody a rovnosti“. To není pravda. Každý zákonodárce (a každý rozumně myslící občan České republiky) musí rezolutně odmítnout, že je současná právní úprava projevem nenávisti k homosexuálům. A musí trvat na tom, že není třeba žádných dalších pozitivních kroků, abychom tuto nenávist odstranili. Ani na tom se proto argumentace ve prospěch tohoto zákona stavět nedá, i když to autoři zákona dělají.

Zákon o registrovaném partnerství postrádá jakékoli vymezení účelu tohoto vztahu. Zákon o rodině říká, že „hlavním účelem manželství je založení rodiny a řádná výchova dětí“ (§1, odst. 2). Právě toto a nic jiného vždy bylo, je a bude důvodem výjimečnosti institutu manželství a navíc důvodem preference institutu manželství před jinými typy mezilidských vztahů.

Identický, nebo stejně zásadní společenský účel – založení rodiny a řádná výchova dětí – registrace partnerů stejného pohlaví nemá. Tvůrci zákona se ani nepokoušeli takový účel, a z něj plynoucí veřejný zájem, vymezit a do zákona začlenit. Na rozdíl od zákona o rodině, obdobně koncipovaný odstavec (2) v §1 zákona o registrovaném partnerství slovo účel (cíl, smysl) neobsahuje. Místo vymezení účelu (a veřejného zájmu) se v něm říká jen to, že „partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství“.

Smyslem, a to jediným, který si zákon troufá naznačit, je „uzavření partnerství“. Uzavření partnerství je pro oba partnery možná hodně, pro stát je to však málo.

Argument, že je takto prováděné srovnávání těchto dvou zákonů chybné a že zákon o registrovaném partnerství podobný či symetrický se zákonem o rodině není, se uplatnit nedá. Mnoho slov, vět, odstavců a paragrafů zákona je doslovným prepisem zákona o rodině, což pocit obdobnosti a tedy i stejné společenské důležitosti vyvolává. Překvapivé je jen to, že na rozdíl od zákona o rodině, kde mají manželé různé povinnosti (např. žít spolu), v zákoně o registrovaném partnerství žádné takové srovnatelné povinnosti – dokonce ani ono žítí spolu – uvedeny nejsou. To svědčí buď o nedostatečné propracovanosti zákona nebo to vyvrací argument, že je smyslem registrovaného partnerství trvalé soužití dvou osob stejného pohlaví.

Neobstojí ani argument, že jde o zákon, který, jak říkají jeho obhájci, „jedněm prospívá a ostatním v ničem neškodí“. Je to zákon, který se dotýká základních hodnot, tradic a uspořádání celé naší společnosti. Je to zákon, který se svým dopadem dotýká všech členů společnosti, nikoli pouze těch, kteří usilují o toto registrované partnerství. Je to zákon, který relativizuje vztah státu k základní buňce společnosti, kterou vždy byla, je a být musí rodina. Právě v dnešní době, která bývá charakterizována krizí rodiny, rozpadem rodinných hodnot (nezbytných pro řádnou výchovu dětí), vysokou rozvodovostí a rostoucím počtem dětí vyrůstajících v neúplných rodinách (tedy bez příkladu přirozených vzorců chování rodičů, jejich řádné výchovy a orientace ve světě dospělých), je udržení exkluzivity rodinných vztahů tak důležité.

Nyní k bodu druhému, čímž je srovnání tohoto partnerství s jinými mezilidskými vztahy. Zákon o registrovaném partnerství je nepřipustným zvýhodněním jedné skupiny občanů země oproti skupinám jiným. Obecně platí, že požívá-li některý druh mezilidských vztahů jiný (a větší) rozsah práv a povinností než vztahy jiné, musí existovat rozumné a ospravedlnitelné zdůvodnění tohoto odlišného zacházení. V zákoně o registrovaném partnerství chybí i to nejelementárnější zdůvodnění toho, proč má být právě toto partnerství státem registrované a preferované. Že to tato menšina naší společnosti požaduje, je málo. O jiných menšinách také nemáme specifické zákony.

Shrneme-li to, partnerství osob stejného pohlaví do života naší společnosti a do našeho právního řádu patří (jako důsledek našeho obecně liberálního pohledu na svět), státem registrované partnerství osob stejného pohlaví do našeho právního řádu nepatří (jedná se o institut, který s liberalismem nemá nic společného a který je pouhým využitím státu k prosazení určitých skupinových nároků a požadavků). Z hlediska pojetí práv je evidentní, že je tento zákon příkladem přechodu od svobod k právům, od negativních práv k právům pozitivním a od individuálních práv k právům skupinovým.

Navíc je tento zákon ve své podstatě zákonem diskriminačním. Ukládá povinnost, aby byla příslušnost ke skupině registrovaných partnerů vyznačována v jejich osobních dokladech. Takto označovat jakékoli minoritní skupiny (a zejména jakékoli minoritní skupiny, která není nezbytně a automaticky pozitivně všemi přijímána) je něčím, s čím se moderní společnost od konce druhé světové války nesetkala. Je přitom jedno, zda jde o menšinu rasovou, náboženskou, sexuální, či jakoukoli jinou. Je také jedno, zda se k ní její členové hlásí dobrovolně nebo jsou-li k ní zařazeni proti své vůli.

Zákon ve svých detailech (viz příloha) obsahuje celou řadu ustanovení, která budou vytvářet právně těžko řešitelné okolnosti. Týká se to např. vymáhání některých vzájemných povinností, péče o děti, vyživovací povinnosti, zániku i zrušení partnerství, vzájemného zastupování, závazků plynoucích z jednání druhého z partnerů, vzniku užívacího práva k bytu a přechodu nájmu, dědictví, atd.

Ze všech těchto důvodů zákon nemohu podepsat.

-

ZÁKON ze dne

„
o registrovaném partnerství a o změně některých souvisejících zákonů
Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST první

Registrované partnerství

Hlava I

Obecné ustanovení

§ 1

Registrované partnerství je trvalé společenství dvou osob stejného pohlaví vzniklé způsobem stanoveným tímto zákonem (dále jen "partnerství").

Partnerem se v tomto zákoně rozumí osoba, která uzavřela partnerství.

Hlava II

Vznik partnerství

§ 2

Partnerství vzniká projevem vůle dvou osob stejného pohlaví činěným formou souhlasného svobodného a úplného prohlášení těchto osob o tom, že spolu vstupují do partnerství (dále jen "prohlášení").

Osoby vstupující do partnerství činí prohlášení osobně před matričním úřadem¹⁾ § 2 zákona č. 301/2000 Sb. o matrikách, jménu a příjmení a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

1) v kraji, který je podle místa trvalého pobytu alespoň jedné z osob vstupujících do partnerství příslušný k přijetí prohlášení (dále jen "příslušný matriční úřad"). Příslušné matriční úřady stanoví vyhláškou Ministerstvo vnitra (dále jen "ministerstvo").

Není-li žádná z osob přihlášená k trvalému pobytu na území České republiky, je příslušným matričním úřadem úřad pověřený vedením zvláštní matriky.

Jsou-li pro to závažné důvody, příslušný matriční úřad může na žádost osob vstupujících do partnerství povolit, aby prohlášení přijal jiný příslušný matriční úřad.

Příslušný matriční úřad přijímá prohlášení na místě, které k tomu určí.

§ 3

Prohlášení se činí před matrikářem²⁾ § 9 zákona č. 301/2000 Sb., ve znění zákona č. 320/2002 Sb.

2) na základě otázky, položené osobám vstupujícím do partnerství, zda chtějí spolu vstoupit do partnerství.

Dříve, než učiní prohlášení, osoby vstupující do partnerství výslovně uvedou, že jim nejsou známy okolnosti vylučující vstup do partnerství.

O prohlášení se sepiše protokol, který podepisují osoby vstupující do partnerství,

matrikář,

tlumočník, je-li jeho přítomnost k prohlášení nutná.

(4) Příslušný matriční úřad запиše partnerství do knihy registrovaného partnerství.

§ 4

Do partnerství může vstoupit každý, komu to zákon nezakazuje.

Podmínkou vstupu do partnerství je, aby alespoň jedna z osob vstupujících do partnerství byla státním občanem České republiky (dále jen "občan").

Do partnerství nemohou vstoupit osoby navzájem příbuzné v linii přímé a sourozenci.

Do partnerství nemůže vstoupit osoba, která

nedosáhla věku 18 let,

nemá způsobilost k právním úkonům, nebo

již dříve uzavřela manželství nebo která již dříve vstoupila do partnerství anebo do obdobného svazku osob stejného pohlaví v zahraničí, a její manželství nebo partnerství anebo obdobný svazek trvá.

Hlava III

Neexistence a neplatnost partnerství

§ 5

Partnerství nevznikne, jestliže prohlášení trpělo podstatnou vadou, spočívající zejména v nedostatku svobodného a úplného projevu vůle, nebo pokud bylo prohlášení učiněno v omylu týkajícím se právního úkonu vzniku partnerství. Partnerství nevznikne ani tehdy, jestliže ani jedna z osob, které prohlášení učinily, nebyla v té době občanem nebo pokud bylo partnerství uzavřeno na základě nepravdivých údajů, které některá z osob vstupujících do partnerství úmyslně uvedla v dokladech požadovaných k prohlášení.

§ 6

Vzniklo-li partnerství přes to, že vstupu do partnerství bránil zákonný zákaz, soud prohlásí partnerství za neplatné.

O partnerství, které bylo prohlášeno za neplatné, se má za to, že nevzniklo.

§ 7

Návrh, aby soud prohlásil, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, může podat ten, kdo na věci prokáže právní zájem.

To, že partnerství nevzniklo nebo že je neplatné, rozhodne soud i bez návrhu.

Hlava IV

Povinnosti a práva partnerů

§ 8

Partneři mají v partnerství stejné povinnosti a stejná práva.

O záležitostech partnerského soužití rozhodují oba partneři společně; nedohodnou-li se v podstatných věcech, rozhodne na návrh některého z nich soud.

§ 9

Partner je oprávněn zastupovat druhého partnera v jeho běžných záležitostech, zejména přijímat za něho běžná plnění, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak.

Jednání jednoho z partnerů při obstarávání běžných záležitostí partnerství zavazuje oba partnery společně a nerozdílně; to platí pro závazky vzniklé v době trvání partnerství, i v případě, že partnerství následně bylo prohlášeno za neplatné nebo zaniklo.

Ustanovení odstavců 1 a 2 neplatí, jestliže jiné osobě bylo známo, že druhý partner účinky vyplývající z těchto odstavců proti ní výslovně vyloučil.

§ 10

Vyživovací povinnost mezi partnery

Partneři mají vzájemnou vyživovací povinnost.

Neplní-li jeden z partnerů tuto povinnost, určí soud na návrh některého z nich její rozsah, přičemž přihledne k péči o společnou domácnost. Rozsah vyživovací povinnosti se stanoví tak, aby hmotná a kulturní úroveň obou partnerů byla zásadně stejná.

Vyživovací povinnost mezi partnery předchází vyživovací povinnosti dětí.

§ 11

Vyživovací povinnost po zrušení partnerského soužití

Pokud bylo partnerské soužití zrušeno, může bývalý partner, který není schopen se sám živit, žádat od bývalého partnera, aby mu přispíval na přiměřenou výživu podle svých schopností, možností a majetkových poměrů. Nedohodnou-li se, rozhodne soud o výživném na návrh některého z nich.

Bývalému partnerovi, který se na trvalém rozvratu společného vztahu nepodílel a jemuž byla zrušením partnerského vztahu způsobena závažná újma, může soud přiznat proti druhému bývalému partnerovi až na dobu tří let od zrušení partnerského soužití výživné ve stejném rozsahu, v jakém by vznikla vyživovací povinnost v případě, že partnerské soužití by nebylo zrušeno.

Vyživovací povinnost mezi bývalými partnery předchází vyživovací povinnosti dětí vůči rodičům.

Právo na výživné mezi bývalými partnery zaniká dnem smrti povinného partnera nebo jeho prohlášením za mrtvého, anebo kdy oprávněný bývalý partner uzavře manželství nebo nové partnerské soužití.

Právo na výživné zanikne též dnem vyplacení jednorázové částky na základě písemné smlouvy mezi bývalými partnery.

§ 12

Společné ustanovení pro určení a splatnost výživného mezi partnery nebo bývalými partnery

Při určení výživného přihlédne soud k odůvodněným potřebám oprávněného, jakož i k schopnostem, možnostem a majetkovým poměrům povinného. Při hodnocení schopností, možností a majetkových poměrů povinného zkoumá soud, zda se povinný nevzdal bez důležitého důvodu výhodnějšího zaměstnání či výdělečné činnosti nebo majetkového prospěchu, popřípadě zda nepodstupuje nepřiměřená majetková rizika.

Výživné nelze přiznat, jestliže by bylo v rozporu s dobrými mravy.

Výživné se poskytuje v pravidelných opětvujících se částkách.

Proti pohledávkám na výživné je započtení vzájemných pohledávek přípustné jen dohodou.

Právo na výživné se nepromlčuje; lze je však přiznat výhradně ode dne zahájení soudního řízení. Práva na jednotlivá opětvující se plnění se však promlčují. O změně nebo zrušení rozhodnutí o výživném soud rozhodne pouze na návrh.

§ 13

Existence partnerství není překážkou výkonu rodičovské zodpovědnosti partnera vůči jeho dítěti ani překážkou svěření jeho dítěte do jeho výchovy. Partner, který je rodičem, je povinen zajistit vývoj dítěte a důsledně chránit jeho zájmy při použití přiměřených výchovných prostředků, tak aby nebyla dotčena důstojnost dítěte a ohroženo jeho zdraví a tělesný, citový, rozumový a mravní vývoj.

Trvajícím partnerství brání tomu, aby se některý z partnerů stal osvojitelem dítěte.

Pokud jeden z partnerů pečuje o dítě a oba partneři žijí ve společné domácnosti, podílí se na výchově dítěte i druhý partner; povinnosti týkající se ochrany vývoje a výchovy dítěte se vztahují i na tohoto partnera.

Hlava V

Zánik partnerství

§ 14

Partnerství zaniká

smrtí jednoho z partnerů nebo prohlášením jednoho partnera za mrtvého, zrušením rozhodnutím soudu.

§ 15

Partnerství zaniká dnem smrti partnera. Byl-li partner prohlášen za mrtvého, zaniká partnerství dnem, kdy rozhodnutí o prohlášení za mrtvého nabylo právní moci.

Jestliže bylo prohlášení za mrtvého zrušeno, protože se zjistilo, že ten, kdo byl prohlášen za

mrtvého, žije, má se za to, že jeho partnerství nepřetržitě trvalo; pokud ale jeho partner mezitím uzavřel nové partnerství nebo manželství, dřívější partnerství se neobnoví.

§ 16

Soud rozhodne o zrušení partnerství na návrh jednoho z partnerů, prokáže-li žalobce, že partnerský vztah již fakticky netrvá.

§ 17

Jestliže se k návrhu na zrušení partnerství druhý partner připojí, soud nezkoumá, zda partnerský vztah již fakticky netrvá, a rozhodne o zrušení partnerství.

Hlava VI

Registrace partnerství

§ 18

Registrace partnerství (dále jen "registrace") je evidenci fyzických osob vedenou v knize registrovaného partnerství, které na území České republiky vstoupily do partnerství.

§ 19

Působnost při registraci vykonávají příslušné matriční úřady, krajské úřady, ministerstvo.

§ 20

Příslušný matriční úřad

vede knihu registrovaného partnerství, vede sbírku listin ke knize registrovaného partnerství (dále jen "sbírka listin"), vydává výpisy z knihy registrovaného partnerství (dále jen "doklad o partnerství") na stanovených tiskopisech, umožňuje nahlížení do knihy registrovaného partnerství a pořizování výpisů a opisů z ní, umožňuje nahlížení do sbírky listin a pořizování výpisů a opisů z ní, vydává potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin.

§ 21

Krajský úřad

provádí nejméně jednou ročně kontrolu vedení knihy registrovaného partnerství a sbírky listin u příslušného matričního úřadu ve svém správním obvodu, vede a aktualizuje sbírku listin, umožňuje nahlížení do sbírky listin a pořizování výpisů a opisů z ní, vydává potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin.

§ 22

Ministerstvo vykonává dozor nad výkonem působnosti orgánů územních samosprávných celků³⁾ § 92 zákona č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení), ve znění zákona č. 231/2002 Sb.

3) podle tohoto zákona.

Hlava VII

Doklady potřebné k prohlášení

§ 23

Osoby, které chtějí vstoupit do partnerství, vyplní před prohlášením předepsaný tiskopis a předloží jej příslušnému matričnímu úřadu.

§ 24

Jestliže občan, který chce vstoupit do partnerství, má na území České republiky trvalý pobyt, je povinen prokázat příslušnému matričnímu úřadu svoji totožnost a k tiskopisu podle § 23 připojit rodný list, osvědčení o státním občanství České republiky, pokud je občanem (§ 5 odst.2)⁴⁾ § 20 zákona

č. 40/1993 Sb., o nabývání a pozbývání státního občanství České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

4), které nesmí být k datu prohlášení starší 3 měsíců,
výpis údajů z informačního systému evidence obyvatel (dále jen "výpis z evidence obyvatel")
o místě trvalého pobytu,

výpis z evidence obyvatel o osobním stavu,
pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li rozvedený, nebo úmrtní list zemřelého
manžela, je-li ovdovělý, anebo úmrtní list zemřelého partnera, zaniklo-li partnerství smrtí
druhého partnera, nebo úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že
partnerství bylo zrušeno rozhodnutím soudu.

Skutečnosti uvedené v odstavci 1 písm. c) a d) občan prokazuje občanským průkazem. Pokud
občan tyto skutečnosti občanským průkazem prokázat nemůže, ověří si je příslušný matriční
úřad v informačním systému evidence obyvatel způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Jestliže má občan, který chce vstoupit do partnerství, trvalý pobyt v cizině, je povinen
prokázat svoji totožnost a k předepsanému tiskopisu připojit doklady uvedené v odstavci 1
nebo obdobné doklady anebo potvrzení cizího státu, že tento stát takové doklady nevydává.

Doklady uvedené v odstavci 1 písm. c) a d) musí být vydány státem, na jehož území má
občan, který chce vstoupit do partnerství, trvalý pobyt.

§ 25

Jestliže je osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem a na území České republiky
pobývá na základě povolení k trvalému pobytu, je povinna se příslušnému matričnímu úřadu
prokázat průkazem o povolení k pobytu⁵⁾ Zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území
České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

5) a k tiskopisu uvedenému v § 23 připojit
rodný list,

doklad o státním občanství,

potvrzení o osobním stavu,

pravomocný rozsudek o rozvodu manželství, je-li rozvedená, nebo úmrtní list zemřelého
manžela, je-li ovdovělá, anebo úmrtní list zemřelého partnera, zaniklo-li partnerství smrtí
druhého partnera, nebo úředně ověřený výpis z knihy registrovaného partnerství o tom, že
partnerství bylo zrušeno rozhodnutím soudu.

Jestliže je osoba, která chce vstoupit do partnerství, cizincem a nemá povolen trvalý pobyt na
území České republiky, je povinna příslušnému matričnímu úřadu prokázat svoji totožnost a k
tiskopisu uvedenému v § 23 připojit doklady stanovené v odstavci 1 písm. a) až d) a potvrzení
o oprávněnosti pobytu na území České republiky vydané Policií České republiky, které není k
datu prohlášení starší sedmi pracovních dnů.

Jestliže je osoba, která chce vstoupit do partnerství, státním příslušníkem jednoho nebo více
členských států Evropské unie, je povinna příslušnému matričnímu úřadu prokázat svoji
totožnost a k tiskopisu uvedenému v § 23 připojit doklady stanovené v odstavci 1 písm. a) až
d).

Doklady uvedené v odstavcích 1 až 3 nebo obdobné doklady nepředkládá osoba, která chce
vstoupit do partnerství, doloží-li potvrzením cizího státu, že tento stát takové doklady
nevydává.

U osoby, která chce vstoupit do partnerství a které byl udělen azyl,⁶⁾ Zákon č. 325/1999 Sb.,
o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších
předpisů.

6) může příslušný matriční úřad připustit, aby doklady uvedené v odstavcích 1 až 3 nahradila
čestným prohlášením.

§ 26

Pokud osoba, která chce vstoupit do partnerství, nemluví nebo nerozumí česky, nebo je

neslyšící anebo němá, je při prohlášení nutná přítomnost tlumočnicka.7) Zákon č. 36/1967 Sb., o znalcích a tlumočnících.

Zákon č. 155/1998 Sb., o znakové řeči a o změně dalších zákonů.

7) Účast tlumočnicka zajišťuje na vlastní náklady jedna z osob, které chtějí vstoupit do partnerství, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak.8) § 86 zákona č. 100/1988 Sb., o sociálním zabezpečení, ve znění zákona č. 110/1988 Sb., zákona č. 118/1990 Sb. a zákona č. 360/1999 Sb.

8)

Nejde-li o tlumočnicka zapsaného v seznamu znalců a tlumočnicků, musí tlumočnick složit do rukou matrikáře slib ve znění uvedeném ve zvláštním právním předpisu.7)

Hlava VIII

Kniha registrovaného partnerství

§ 27

Kniha registrovaného partnerství je vytvořena z předem svázaných stanovených tiskopisů.

Údaje v knihách registrovaného partnerství jsou neveřejné.

Příslušný matriční úřad je povinen zabezpečit ochranu knihy registrovaného partnerství před zneužitím údajů v ní obsažených a před jejím zničením nebo poškozením.

Kniha registrovaného partnerství zůstane po provedení posledního zápisu uložena u příslušného matričního úřadu po dobu 75 let a poté se předá k archivaci příslušnému archivu.

§ 28

Do knihy registrovaného partnerství se zapisují prohlášení a dále

jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození, rodná čísla, osobní stav a státní občanství partnerů,

den, měsíc, rok a místo prohlášení,

jména a příjmení, popřípadě rodná příjmení, den, měsíc, rok a místo narození rodičů partnerů, datum zápisu a podpis matrikáře,

rozhodnutí soudu o zániku partnerství,

další skutečnosti, jimiž se mění a doplňují zápisy provedené v knize registrovaného partnerství.

Příjmení žen se zapisuje v souladu s pravidly českého pravopisu. Při zápisu prohlášení lze na základě žádosti ženy, již se prohlášení týká, uvést v knize registrovaného partnerství její

příjmení v mužském tvaru, jde-li o

cizinku,

občanku, která má bydliště v cizině,

občanku, jejíž partnerka je cizinka, nebo

občanku, která je jiné než české národnosti.

Žádost o užívání příjmení v mužském tvaru lze podat u příslušného matričního úřadu a lze ji podat i zpětně, byl-li již zápis prohlášení v knize registrovaného partnerství proveden; podání žádosti není časově omezeno.

§ 29

Zápisy do knihy registrovaného partnerství se provádějí na základě

protokolu o prohlášení,

veřejných listin.

Zapisované údaje matrikář ověří z dokladů potřebných k prohlášení.

Jsou-li podklady k provedení zápisu do knihy registrovaného partnerství neúplné a nelze-li

údaje pro zápis zjistit od osob, jichž se zápis týká, je příslušný matriční úřad oprávněn, aby

údaje, které jsou pro zápis rozhodující, požadoval i na jiných osobách, pokud jsou jim známy.

Při splnění podmínek uvedených v odstavci 3 může příslušný matriční úřad požádat o

poskytnutí údajů z informačního systému evidence obyvatel, a to v rozsahu údajů

zapisovaných do knihy registrovaného partnerství. Provozovatel tohoto systému je povinen

tyto údaje příslušnému matričnímu úřadu poskytnout.

§ 30

Zápisy do knihy registrovaného partnerství, dodatečné záznamy a opravy k těmto zápisům se provádějí na základě veřejných listin.

Veřejné listiny, které slouží jako podklad pro zápisy do knihy registrovaného partnerství, opravy a dodatečné záznamy tvoří sbírku listin.

Příslušný matriční úřad předá sbírku listin za uplynulý kalendářní rok vždy nejpozději do konce února následujícího roku příslušnému krajskému úřadu k úschově.

Příslušný matriční úřad jedenkrát měsíčně předává krajskému úřadu k založení do sbírky listin vedené u krajského úřadu listiny, na jejichž podkladě provedl opravy či dodatečné záznamy v knize registrovaného partnerství.

§ 31

Příslušný matriční úřad uloží sbírku listin odděleně od knihy registrovaného partnerství.

Příslušný matriční úřad a krajský úřad jsou povinni zabezpečit ochranu sbírky listin před zneužitím údajů v ní obsažených a před jejím zničením nebo poškozením.

Je-li osvědčen právní zájem a nelze-li zjistit údaj z knihy registrovaného partnerství, popřípadě je-li vznesena námitka o správnosti zápisu v knize registrovaného partnerství, vydá příslušný matriční úřad nebo krajský úřad potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin. Sbíрка listin za kalendářní rok, ve kterém byla pořízena, zůstane uložena u krajského úřadu po dobu 75 let a poté se předá k archivaci příslušnému archivu.

§ 32

Za veřejnou listinu podle tohoto zákona se považuje listina, která osvědčuje skutečnosti zapisované do knihy registrovaného partnerství, pokud byla vydána státním orgánem nebo orgánem územní samosprávy v mezích jejich pravomoci, nebo listina, která byla zvláštním právním předpisem za veřejnou listinu prohlášena, anebo listina, která se za veřejnou považuje podle zvláštního právního předpisu nebo podle mezinárodní smlouvy.

Listiny vydané orgány cizího státu, které v místě, kde byly vydány, platí za veřejné listiny a které jsou podkladem pro zápis nebo dodatečný záznam anebo opravu zápisu v knize registrovaného partnerství, se předkládají s úředním překladem do českého jazyka⁷⁾.

Listiny uvedené v odstavci 2 musí být opatřeny předepsanými ověřenými⁹⁾ § 52 zákona č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním.

9).

§ 33

Příslušný matriční úřad nebo krajský úřad na žádost vydá potvrzení o údajích uváděných ve sbírce listin, nebo povolí nahlédnout do sbírky listin a činit výpisy nebo opisy z ní v přítomnosti matrikáře nebo zaměstnance kraje pověřeného činností na úseku matrik fyzické osobě, které se zápis týká, nebo jejímu zplnomocněnému zástupci, pro úřední potřebu orgánů moci výkonné a orgánů územní samosprávy; jiným orgánům a právníkům a fyzickým osobám, pokud je jim zákonem svěřen výkon veřejné moci, zastupitelskému úřadu cizího státu v České republice, fyzické nebo právnické osobě, pokud prokáže na vydání potvrzení nebo na nahlédnutí do sbírky listin právní zájem.

Matrikář nebo zaměstnanec kraje pověřený činností na úseku matrik je oprávněn vyzvat osobu, která žádá o povolení k nahlédnutí do sbírky listin nebo o povolení výpisu nebo opisu z ní, aby prokázala svou totožnost. Osoba je povinna výzvě vyhovět.

§ 34

Po provedení zápisu do knihy registrovaného partnerství se vydává doklad o partnerství, který obsahuje

den, měsíc, rok a místo prohlášení o vstupu do partnerství, jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení partnerů a jejich rodná čísla,

den, měsíc, rok a místo narození partnerů,
osobní stav partnerů,
jména, příjmení, popřípadě rodná příjmení rodičů partnerů,
datum, jméno, příjmení a podpis matrikáře, označení příslušného matričního úřadu a otisk
úředního razítka příslušného matričního úřadu, který doklad vydává.
Příslušný matriční úřad vydá doklad o partnerství fyzické osobě, které se zápis týká, nebo
jejímu zplnomocněnému zástupci.

§ 35

Příslušný matriční úřad na žádost vydá doklad o partnerství nebo povolí nahlédnout do knihy
registrovaného partnerství a činit výpisy nebo opisy z nich v přítomnosti matrikáře
fyzické osobě, které se zápis týká, nebo jejímu zplnomocněnému zástupci,
pro úřední potřebu orgánů moci výkonné a orgánů územní samosprávy; jiným orgánům a
právníkům a fyzickým osobám, pokud je jim zákonem svěřen výkon veřejné moci,
zastupitelskému úřadu cizího státu v České republice,
fyzické nebo právnické osobě, pokud prokáže na vydání dokladu o partnerství nebo na
nahlédnutí do knihy registrovaného partnerství právní zájem.

Matrikář je oprávněn vyzvat osobu, která žádá o povolení k nahlédnutí do knihy
registrovaného partnerství nebo o povolení k výpisu nebo opisu z ní, aby prokázala svou
totožnost. Osoba je povinna výzvě vyhovět.

Požádá-li fyzická osoba, které se zápis týká, nebo její zplnomocněný zástupce o vydání
dokladu o partnerství písemně, musí být podpis osoby na písemné žádosti a případně i na plné
moci úředně ověřen.

Hlava IX

Vymezení některých pojmů a postupu příslušného matričního úřadu

§ 36

Zápisem do knihy registrovaného partnerství se rozumí zapsání údajů o partnerství podle
časové posloupnosti prohlášení.

Dodatečným záznamem do knihy registrovaného partnerství se rozumí zapsání změn
skutečností po uzavření zápisu.

Opravou zápisu v knize registrovaného partnerství se rozumí opravení chybných či
nesprávných údajů v zápisu nebo v dodatečném záznamu.

Zápis, dodatečný záznam nebo oprava zápisu v knize registrovaného partnerství jsou
uzavřeny podpisem matrikáře a uvedením data, kdy byly provedeny.

§ 37

Jestliže se kniha registrovaného partnerství nebo sbírka listin ztratí nebo zničí, zajistí
příslušný matriční úřad a krajský úřad jejich obnovení podle zvláštního právního předpisu¹⁰⁾

§ 55 zákona č. 301/2000 Sb.

10).

§ 38

Partnerství se zapisuje na místo rodinného stavu v občanském průkazu partnera a v jiných
veřejných listinách, ve kterých je rodinný stav uváděn.

§ 39

Působnosti stanovené krajskému úřadu nebo příslušnému matričnímu úřadu podle tohoto
zákona jsou výkonem přenesené působnosti.

§ 40

Ministerstvo stanoví vyhláškou

příslušné matriční úřady, před kterými lze učinit prohlášení o vstupu do partnerství,
technický způsob vedení knihy registrovaného partnerství,

vedení sbírky listin a vydávání potvrzení o údajích uváděných v ní,

postup při vydávání dokladu o partnerství,

postup při zasílání dokladu o partnerství do ciziny,
způsob uvádění příjmení žen v knize registrovaného partnerství a na dokladu o partnerství,
postup při předávání knihy registrovaného partnerství a sbírek listin k archivaci,
vzory tiskopisů k prohlášení.